

Ungdomskriminalitet på Ålidhem

En kvalitativ studie om ungdomskriminalitetens orsaker och det förebyggande arbetet på Ålidhem i Umeå

Socionomprogrammet VT2021

C-opsats

Författare: Abed Alturk, Simon Gebregziabher

Handledare: Ove Grape

Sammanfattning

I denna studie undersöks unga män i åldern från 18 - 30 år och deras uppfattningar kring Ålidhemsområdets brottsutveckling. Nyckelord vi har använt oss utav är ungdomskriminalitet, utsatta områden och segregation. Denna studie har en kvalitativa ansats av data som samlades in från sex olika respondenter. En av dessa arbetade på BRÅ och de fem resterande var män i åldern mellan 18-30 år gamla. Resultaten i studien visar en mängd olika skäl till att man dras in i kriminalitet på Ålidhem och hur det står i förhållande till de förebyggande insatserna på området. De främsta faktorerna till att man dras in i kriminaliteten är bekräftelse, brist på förebilder och utanförskap. Utifrån intervjuerna framkom det att respondenterna upplever brister i det förebyggande arbetet och de har nämnt olika tillvägagångssätt till ett bättre förebyggande arbete, som hur man ser på polisen och vad som kan ersätta deras höga närvaro i området.

Databas: Socindex

Nyckelord: Ungdomskriminalitet, utsatta områden, segregation, verklighetsuppfattning, konsekvenser.

Innehållsförteckning

1. Inledning	4
1.1 Syfte	5
1.2 Frågeställningar	5
1.3 Arbetsfördelning	6
1.4 Begreppsdefinition	6
2. Metod	6
2.1 Vetenskapsteoretisk utgångspunkt	6
2.2 Urval för ungdomar	7
2.3 Intervjuer som datainsamlingsmetod	7
2.4 Litteratursökning	8
2.5 Etiska överväganden	8
2.6 Kvalitetsaspekter	8
2.7 Analysmetod	9
3. Kunskapsöversikt	10
3.1 Intervju med processledare för UmeBRÅ	10
3.2 Tidigare forskning	11
3.3 Segregation	13
4. Teoridel	13
4.1 Stigma	13
4.2 Sociala band	14
4.3 Kriminalitet som livsstil	15
5 Resultat och Analys	15
5.1 Presentation av intervjupersoner	15
5.2 Ungdomskriminalitet	16
5.2.1 Ideal	16
5.2.2 Utanförskap	18
5.2.3 Gruppsyck	21
5.3 Förebyggande arbete	21
5.3.1 Segregation	21
5.3.2 Polisens närvaro och bemötande	23
5.3.3 Mottaglighet	24
5.3.4 Ungdomarnas förebilder	25
5.4 Sammanfattning av resultatet	26
5.4.1 Ungdomskriminalitet	26
5.4.2 Förebyggande arbete	27
6. Diskussion och Slutsatser	27
6.1 Orsaker	27
6.2 Förebyggande arbete	28
6.3 Avslutande diskussion	28
7. Metoddiskussion	29
8. Referenslista	31
Bilaga 1	33
Bilaga 2	34
Bilaga 3	35
Bilaga 4	37

1. Inledning

Ungdomskriminalitet är ett fenomen som ständigt diskuteras i den politiska debatten i dagens Sverige. Ågren & Göttfert (2020) på folkbladet har publicerat en debattartikel där de skriver "Vi har även sett oroande exempel på ungdomskriminalitet i Västerbotten, däribland när ungdomsgäng nyligen misshandlade och hotade flera andra ungdomar i Centrala Umeå vid två olika tillfällen under en och samma helg."

Om man använder sig av sökmotorn Google och gör en sökning via nyhets kategorier på Ålidhem kan man få sig en inblick av hur media framställer denna stadsdel. Senaste rubrikerna lyder "Polisen om tumultet - en välkänd lokal förmåga", "02:03 Polisen söker vittnen till pistolrån på Ålidhem" "14:15 så straffas våldsamma ungdomsgänget i Umeå" och "Grovt misshandel på Ålidhem - man uppges ha blivit överfallen". Detta är bara de senaste månaderna 2021. Media framställer och trycker på att dessa händelser sker just på Ålidhem. Stämmer det att media framställer Ålidhem som ett särskilt område med viss karaktär?

Liljeström (2020) skriver att politiker som Hans Lindberg säger att Ålidhem är ett bra område men att det finns en viss utmaning och framställer potentiella lösningar för hur man ska gå tillväga i det brottsförebyggande arbetet i kommunen. Liljeström (2020) skriver att den tredje september 2020 skrev polisen och kommunen under en trygghetsöverenskommelse tillsammans med lokala aktörer på Ålidhem för att säkra tryggheten på området. Syftet med överenskommelsen var att öka tryggheten och minska brottsligheten som förekommer och ett exempel på det förebyggande arbetet i Umeå var ökad polisnärvaro och kameraövervakning i områden på Ålidhem där det uttrycks ökad oro kring kriminalitet. Är det ett bra sätt att skapa en ökad trygghet eller bidrar det här till en ökad segregation? Polismyndigheten (2020) i Umeå skriver på sin webbsida att det har tagits beslut om att ha fasta bevakningskameror på Östra Ersboda, Ålidhem och Centrala Umeå. Det uttrycks att syftet med denna övervakning är att kunna förebygga, förhindra och upptäcka brott samt ordningsstörningar. Bildmaterialet skapar även möjlighet för att kunna utreda och lagföra brott.

Politiker och andra aktörer kan prata och tycka mycket om ett visst område, även om dessa personer inte ens bor i själva området! Hur ser invånarna på tryggheten och oron på området? Är unga invånarnas uppfattning av området lik bilden politiker och media framställer? En infallsvinkel som denna studie avser bidra med är ungdomars syn på ungdomskriminalitetens utveckling och dess orsaker på Ålidhem i Umeå. Författarna avser även att undersöka ungdomarnas syn på det förebyggande arbetet.

Begreppet *No-go zoner* användes för första gången av Per Gudmundson (2014), men har blivit ett vanligare begrepp nu några år senare. Det används inte som ett officiellt begrepp av polismyndigheten eller några andra myndigheter Åberg (2019) skriver att Gordon Grattidge som sitter som styrelseledamot i Ambulansförbundet tycker att det är ett väldigt bra begrepp att använda sig av när man beskriver *utsatta områden* eftersom ambulanser sällan kan passera eller besöka dessa områden utan polisiärt skydd. No-go zoner är alltså inte ett officiellt begrepp men politiker verkar ändå vara väldigt oroade över den brottslighet som har hamnat ur kontroll. Den

politiska frågan om kriminaliteten var väldigt betydande under valet 2018. Ulf Kristersson tog positionen som partiledare för De nya Moderaterna och i sitt invigningstal säger Kristersson att partiets främsta prioritet bör vara att återställa statens auktoritet. Kristersson beskriver gängkriminaliteten som en cancersvulst som måste opereras bort. Kristersson säger även att det är få uppgifter som är så akuta som att eliminera gangsters som terroriserar städer och förorter. Enligt Kristersson så är vissa delar av landet, laglöst. Socialdemokraternas partiledare Stefan Löfven verkar ha samma åsikt som pratar om att använda sig av militär hjälp för kampen mot gängkriminaliteten (Åberg, 2019).

Åberg (2019) upplever att alla i Sverige känner att något inte stämmer med Sverige, att något har blivit otroligt fel. Den svenska välfärden håller på att raseras. Svenska politiker och kommentatorer verkar i stor utsträckning hålla med om denna drastiska förändring som präglar Sverige, skriver Åberg (2019).

Samtidigt samhällsdiskursen pekar mot en nation i kris så står sig Sverige väldigt bra i jämförelse med andra länder. 2018 rankades Sverige som sju på *Human development index* och 2017 rankades Sverige som sexa på *Good country index* samtidigt på *Fragile state index* låg Sydsudan som etta medan Sverige låg på plats 170 av 178 länder (Åberg, 2019). Sverige låg även bland de tio bästa länderna på *The Global Competitiveness Index* (2018), *The Country Brand Index* (2015), *The Happiness Index* (2018) och *The Social Progress Index* (2017) (Åberg, 2019). Sverige rankas alltså bland de främsta länder med högst prestanda. Hur går det egentligen ihop? Är Sverige i en kris eller inte? I en artikel på SVT webbsida presenteras det i en rapport av Brå (Brottsförebyggande rådet) att Sverige ligger i framkant när det kommer till det dödliga våldet med skjutvapen i Europa (Persson, 2021). Hur kan gängkriminaliteten och det dödliga våldet med skjutvapen ha en sådan utveckling i ett land som Sverige? Finns det en risk att Umeå som aldrig tidigare har haft vare sig utsatta eller särskilt *utsatta* områden, drabbas av ett i framtiden?

1.1 Syfte

Syftet med studien är att undersöka en grupp unga mäns syn på ungdomskriminalitetens utveckling på Ålidhem i Umeå samt deras syn på underliggande orsaker och förebyggande arbete.

1.2 Frågeställningar

- Hur ser ungdomarna i Ålidhem på ungdomskriminalitetens utveckling?
- Vilka orsaker är det som bidrar till ungdomskriminaliteten enligt ungdomarnas uppfattning?
- Hur ser ungdomarna på det förebyggande arbetet?

1.3 Arbetsfördelning

Arbetet har fördelats jämnt mellan båda författarna. Majoriteten av studien har skrivits i egna hemmet men skribenterna har haft kontakt via telefon och videolänk under alla skrivtillfällen. Simon Gebreigziabher har haft huvudansvaret över teoretiska ramverket medan Abed Alturk har haft huvudansvar över inledande fasen och bakgrund. Båda skribenterna har tillsammans ansvarat över empirin, intervjuer, analys och diskussion. Simon Gebreigziabher har varit samtalsledare under samtliga intervjuer och antecknat, Abed Alturk har ansvarat för inspelningen av intervjuerna och transkriberingarna. Resterande delar av studien är uppdelade jämnt mellan skribenterna. Arbetet är korrekturläst tillsammans.

1.4 Begreppsdefinition

För att klargöra vad särskilda begrepp innebär använde vi oss av webbsidan slangopedia.

Orten - En benämning på förorter med höga lägenhetshus som Angered, Tensta, Rinkeby, Frölunda, Rosengård. I det här fallet anses även Ålidhem som *Orten*.

Cash/Para - begreppen innebär *pengar och kontanter*. Cash är ett ord lånat från engelskan som finns i svenska ordboken och i den svenska akademiens ordlista.

Beckna - Att beckna innebär att man säljer eller langar narkotikapreparat.

Yani - Är ett ord lånat från arabiskan och kan översättas och användas som *liksom* och/eller *så att*.

Ädi - Är ett ord lånat från arabiskan och kan översättas och användas som *Det är lugnt.* och/eller *Det är okej.*

Utanförskap - Begreppet utanförskap användes i barnombudsmannens artikel (2018) som ett sätt att indikera de fenomen som handlar om ens egna upplevelser av att känna sig utanför samhället eller exkluderad.

2. Metod

2.1 Vetenskapsteoretisk utgångspunkt

Studien är av utforskande karaktär som är byggd från en induktiv ansats. Molander (2003) berättar att man kan dra slutsatser utifrån observationer av olika företeelser. Man kan alltså från olika personers synvinkel och berättelser skapa sig en allmän tolkning (Molander, 2003). Våra deltagare har berättat sina historier och berättat om sina uppfattningar kring våra frågor och utifrån detta har vi skapat en tolkning av området och dess karaktär.

2.2 Urval för ungdomar

- Respondenterna ska vara mellan 18–30 år gamla.
- Respondenterna ska vara eller ha varit bosatta på området Ålidhem.
- Respondenterna ska ha eller haft erfarenhet av brottslighet.
- Respondenterna ska vara män.

För att komma i kontakt med dessa ungdomar har det använts ett bekvämlighetsurval som även är kallat tillfällighetsurval. Denna typ urval innebär att forskaren väljer ut sina intervjupersoner utifrån vad som finns tillgängligt (Bryman, 2018). Skribenterna känner till vissa personer som bor på området, har kriminell bakgrund och har en bra syn över det som sker på Ålidhem, därför utgicks det från ett bekvämlighetsurval och personerna som intervjuades valdes.

Ur en kritisk synvinkel kan man fundera kring varför inte kvinnor inkluderas i denna studie vilket främst motiveras genom åtkomlighet då författarna kunde komma i kontakt med fler män. Inför studien gjordes ett medvetet val av att endast inkludera män i denna studie då de har större förförståelse om specifikt mäns kriminalitet samt att materialet hade riskerat att bli spretigt. I och med att endast studera mäns kriminalitet underlättade då det blir enklare att få en stadigare grund samt att identifiera mönster.

Det kontaktades 10 personer varav fem valde att delta. Två var inte tillgängliga vid denna tidpunkt, en person svarade inte alls och vi gick vidare med andra deltagare. Sedan var det två som uttryckte former av misstänksamhet gentemot själva intervjun. De var inte bekanta med sekretess och hur man kunde säkerställa att deras respons inte skulle komma i fel händer.

Inför alla intervjuer med de unga vuxna respondenterna fick alla ta del av ett informationsbrev (se bilaga 2) som skickades via E-mail. Intervjupersonerna fick då en möjlighet att tacka ja eller nej till att delta i studien. Varje intervju inledde med en information om studien, syftet, konfidentialiteten och frivilligheten. Genom att presentera de olika forskningsetiska kraven såg skribenterna till att förhålla oss till forskningsetiska kraven (Bryman, 2018).

2.3 Intervjuer som datainsamlingsmetod

I denna studie användes metoden intervjustudie. Metoden för intervjuerna kallas *semistrukturerade intervjuer*. Bryman (2018) beskriver denna typ av intervju som att samtalsledaren ska använda sig av en intervjuguide som är byggd på en lista med specifika teman som ska talas om under intervjun. Anledningen till att denna typ av intervjumetod användes var att intervjupersonerna skulle få så stort utrymme de ville och behövde för att besvara frågorna. Det användes även följdfrågor som inte ingick i listan i intervjuguiden (se bilaga 1) men som ändå var hjälpsamma till att besvara frågeställningarna och syftet. Eftersom det undersöktes om ungdomarna på området upplever mönster som pekar mot en växande kriminalitet estimerades den kvalitativa intervjustudien som den rätta metoden och ett bra verktyg för att få ut användbar information.

Studien byggde på fem stycken individuella intervjuer, intervjuerna gjordes med ungdomar som bor på området. Alla intervjuer tog plats via videosamtal genom zoom och messenger och de tog cirka 40-60 minuter att genomföra.

2.4 Litteratursökning

För att hitta vetenskapliga artiklar av viss relevans har vi använt oss utav segregation, utanförskap, suburb, juvenile delinquency som sökord i våra sökningar. författarna har utgått ifrån Socindex genom Umeå universitetsbiblioteks databas.

2.5 Etiska överväganden

Då de utvalda intervjupersonerna gått med på att delta i en studie som innefattar ett insamlande av material som består av viss karaktär som kan bedömas som känslig är det särskilt viktigt att de blir fullt ut informerade. Forskaren har i uppgift att informera de berörda personerna som deltar i intervjun om undersökningens faktiska syfte. Det här innebär att de deltagande ska veta det är fullt ut frivilligt, de finns möjlighet att avbryta när de vill och även få reda på vad som insamlats ska ingå i undersökningen (Bryman, 2018).

De som deltar i en undersökning har rättigheten att själva avgöra och bestämma över sin medverkan. Finns det minderåriga som deltar ska föräldern eller alternativ vårdnadshavare godkännande inhämtas, i denna studies fall är alla deltagande över 18 år gamla (Bryman, 2018). I studien har forskarna inhämtat samtycke hos alla intervjupersoner och Samtycke gavs både i och med deltagande av vad som framkom i informationsbrevet samt under intervjuerna där samtycke om inspelning för ett underlättande av transkriberingen tillfrågades.

De finns uppgifter om de person som ingår i undersökningen ska behandlas med den största möjliga konfidentialiten. Därför ska personuppgifter förvaras på ett sätt som garanterar att uppgifter inte kan röjas av obehöriga (Bryman, 2018). Konfidentialitetskravet är ytterst viktigt att förklara innebörden av för deltagare då det inte nödvändigtvis är en självklarhet i allas ögon. I och med att studien insamlar och förvarar känslig information och brottsliga handlingar som inte uppklarats är det viktigt att förvara informationen på ett säkert sätt.

De insamlade uppgifter får inte användas för något utanför forskningens ändamål (Bryman, 2018).

2.6 Kvalitetsaspekter

Intern validitet enligt Bryman (2018) innebär att det måste finnas en överensstämmelse med vad forskaren har observerat samt de idéer och teorier som senare bildas under studiens gång. Intervjuerna spelades in via en röstinspelningsapp på telefon så författarna kunde lyssna på det inspelade materialet flertal gånger. Detta säkerställer att materialet inte missuppfattas av författarna och sammanställningen av intervjuerna skickades till intervjupersonerna.

Respondenterna fick sedan bekräfta att observationerna stämmer överens med vad som är sagt under intervjutillfället för att säkerställa att inget är missuppfattat. Författarna har även genom detta strävat efter att de håller sig som objektiva i studien. Det insamlade materialet användes för att ta ut meningsbärande enheter som sedan kodades och sorterades ut i olika kategorier. Genom hela processen skedde en diskussion mellan skribenterna för att säkerställa att tolkningen var entydig. Den interna validitet anses vara hög då materialet är grundligt tolkat och kodat. Det finns en överenskommelse mellan det som har observerats och de teoretiska idéer som har bildats utifrån intervjuerna.

Bryman (2018) beskriver den externa validiteten och den innebär att resultatet måste kunna generaliseras till andra sociala miljöer eller situationer. I studien är den externa validiteten relativt låg då resultatet inte kan generaliseras på vilka områden som helst. Intervjuerna hade kunnat se annorlunda ut om de skulle göras på ungdomar på andra områden. Respondenterna är bosatta eller har bott största delen av sina liv på Ålidhem och har en erfarenhet av kriminalitet. Det går därför inte med säkerhet säga att resultatet hade blivit densamma om intervjuerna hade präglats av ungdomar som inte bor eller har bott på Ålidhem och ungdomar som inte haft erfarenhet av kriminalitet.

2.7 Analysmetod

Intervjuerna analyserades utifrån en konventionell, kvalitativ innehållsanalys (Bryman, 2018). Intervjuerna genomfördes genom videosamtal i och med svårigheter med att träffas fysiskt på grund av rådande situation. Intervjuerna spelades in via en röstinspelningsapp på telefon för att underlätta transkriberingen. Bryman (2018) beskriver den kvalitativa innehållsanalysen som ett verktyg för att analysera och koda materialet förutsättningslöst. Bryman (2018) nämner även att det finns två olika nivåer i analysen, manifest nivå och latent nivå. Manifest nivå innebär fokus på det uppenbara i texten alltså det som uttrycks tydligt ordagrant medan latent nivå innebär att det som upptäcks i datamaterialet behöver tolkas, *Vad är den underliggande meningen?* Skribenterna började med att jobba på manifest nivå genom att läsa och välja ut meningsbärande enheter som var relevanta för syftet. Sedan kodades de meningsbärande enheterna. Skribenterna började sedan med att jobba på latent nivå och tematisera vad respondenterna hade sagt. Koderna har sedan sammanställts inom ett så kallat kodningsschema där kategorierna och temana även finns (se bilaga 3).

3. Kunskapsöversikt

På en webbsida (2021) hängiven till Ålidhem kunde vi hitta information om att Ålidhem är ett område som byggdes mellan 1966 - 1973 genom det så kallade miljonprogrammet. I mitten av området finns det ett centrum där det erbjuds livsmedelsbutiker, restauranger, apotek och barberare. Studieförmedlingen på Ålidhem används flitigt och erbjuder aktiviteter för barn såsom ungdomar.

Hanberger (2020) skriver i en rapport om social oro som innebär ett socialt tillstånd eller en situation där grupper av vissa personer som till exempel ungdomar spenderar sin tid åt buskörningar, hot, snatterier och öppen drogförsäljning. Kring de senaste åren har tecken på social oro ökat i vissa kommuner genom skadegörelse, gängkriminalitet och hot mot blåljuspersonal. Det här har då framförallt men inte enbart skapat det som kallas *utsatta områden* vilket även uppmärksammas internationellt. Umeå kommun sägs vara den största kommunen i landet där det ännu inte finns så kallade *utsatta områden*. Det här betyder dock inte att social oro inte finns i Umeå. För att motverka den sociala oron i Umeå har man tagit fram uppdraget *Umeå växer tryggt och säkert (UVTS)* Det inkom en polisrapport som visade en växande social oro i fyra av Umeås stadsdelar, Ålidhem, Ersboda, Mariehem och delvis Tomtebo. Denna rapport presenterades för UmeBRÅ (brotts- och drogförebyggande rådet i Umeå) i början av hösten 2017. Den sociala oron som framkom i rapporten var bland annat grupperingar av ungdomar som skapar otrygghet i de olika stadsdelarna. Dessa grupperingar fick växa och bli fler innan det börjades med ett förebyggande arbete. Lokala affärsidkare och lokalbefolkningen hade känt en ökad social oro och otrygghet i området på grund av anlagda bränder, öppen drogförsäljning, skadegörelse, personrån, trakasserier mot butikspersonal, hot och en provocerande attityd mot polisen. Polisen tryckte på att om det inte skulle sättas in åtgärder snabbt och på bred front så skulle det finnas en risk till att Umeå utvecklar ett eller flera *utsatta områden*. Polisen vill även trycka på att de inte skulle kunna bromsa den negativa utvecklingen ensamma. De tog hjälp av kommunen och andra aktörer för att göra en gemensam kraftsamling. Kommunen svarade med ett förslag om ett kommunövergripande uppdrag som kallades *kommungemensamt uppdrag - säkra tryggheten och säkerheten i en växande stad*.

3.1 Intervju med processledare för UmeBRÅ

Vi valde att ställa frågor till en person som har erfarenhet av att jobba med just våra frågor kring området Ålidhem. Denna person arbetar som processledare för UmeBRÅ. UmeBRÅ är Umeås egna brotts- och drogförebyggande råd och arbetar tillsammans med polismyndigheten och kommunen för att skapa ett tryggare samhälle.

I intervjun med processledare för UmeBRÅ (muntlig kommunikation, 8 mars 2021), nämner de att segregationen är påtaglig då det finns tydliga mönster om vilka platser för upplevelsen av trygghet som är viktiga för respektive Tomtebo och Ålidhembo. De lanserades ett projekt där ungdomar i de olika områdena fick i uppgift att fota de *trygga platser* som ungdomarna trivdes vid. Ungdomarna på Tomtebo visade att dessa platser var bland annat fotbollsplanen i

området och andra lekplatser medan Ålidhems ungdomarna tog bilder på låsta dörrar. Samtidigt visade sig att det fanns tydliga skillnader i typiska aktiviteter mellan ungdomar som är bosatta Ålidhem kontra Tomtebo. Fler mönster visade på att ungdomar som är bosatta på Ålidhem åkte till restaurangen McDonalds i centrala Umeå medan ungdomar från Tomtebo väljer att åka till stranden och parker vid Nydalaområdet.

Processledaren för UmeBRÅ berättar att områden som Ålidhem blir både svart- och skönmålade på en och samma gång. Det kan mätas på olika sätt. Det har identifierats en del social oro kring Ålidhem. De människor som bebor området är väldigt blandade. Det är bland annat ett studentområde samtidigt som det finns väldigt många barnfamiljer och äldre på området. Logiskt sett så kan man se att på grund av studenter sjunker medelinkomsten på området synbart, då dessa lever på CSN bidrag och lån. Det kan bli diffust att tolka de studierna av området. Men den sociala oron skapas av en särskild grupp exempelvis unga män, som i sig är överrepresenterade vid kriminalitet. UmeBrå arbetar mot att samlingsplatser inte ska vara dominerade av en särskild grupp utan ha en variation av mångfald i förhållande till ålder och kön etc.

Barn och unga växer upp med olika förutsättningar och villkor men hur man har bemött och hanterat denna utmaning har visats sig sluta i olika utfall. I Umeå så kan man se i exempelvis på Mariehem så är inkomsten en av de lägsta i Umeå och några hundra meter därifrån finns ett av höginkomstområdena i Umeå. Den intressanta aspekten här är att ungdomarna oavsett om de kommer från dessa två olika områdena går de ändå på samma skola. Om man jämför med Ersängsskolan så går de flesta där från närområdet, medan de från förorterna utanför som Ersmark väljer andra alternativ längre bort. Det här missgynnar integrationen och minskar möjligheten att barn och unga från olika socioekonomiska bakgrunder möts och växer upp tillsammans.

3.2 Tidigare forskning

Damm & Dustmann (2014) menar att det finns starka belägg för hur antalet dömda brottslingar i ett område kan påverka ungdomar och brottsutvecklingen i området. I studien har de kommit fram till att det inte handlar om hur många brott som har begåtts i området utan hur många dömda brottslingar det finns i området. Det här är i sin tur en effekt av den sociala interaktionen mellan ungdomarna i området.

I fråga om kriminaliteten kopplat till sociala sammanhang beskriver Hällsten et al. (2013) att man primärt studerar omgivningen. Ojämlighet är något som riskerar att växa tillsammans med ens sociala nätverk. Detta innebär att de stadsdelar man bor i och de skolor man spenderade sin tid på under tonåren utgör en viktig roll för ens förutsättningar. Författarna hänvisar till den sociala desorganisationsteorin som förutspår att individer tenderar att visa större benägenhet att begå brott i områden där den sociala sammanhållningen är lägre utvecklad.

Vidare pekar författarna mot att den närvarande segregationen förknippas med de sociala egenskaperna i områden där brott är en förutsättning bland invånare. De höga nivåerna av

våldsbrott finns främst i stadsdelar med låg nivå av social sammanhållning där människor generellt saknar tilltro till varandra och relationen mellan grannar är svag (Hällsten et al., 2013).

Dessutom är ens umgänge centralt för brottslighet. Ungdomar tenderar att begå brott oftare tillsammans med kamrater. Dessa kamrater tenderar att vara en del utav större brottsliga nätverk (Hällsten et al., 2013). Dessa medlemmar rekryteras i regel från de stadsdelen där individen växer upp. Många med utländsk bakgrund riskerar att tvingas bosätta sig i särskilt brottsutsatta områden och det här ökar risken för umgängen med potentiell brottsutveckling (Hällsten et al., 2013).

Åberg (2019) skriver att Sverige har förlorat kontrollen över vissa områden i landet. Inom varje svensk polisregion jobbar man med så kallade områdesdokument som är skapade för en utvärderingsprocess av olika geografiska områden. Det man gör är att undersöka om områdena uppfyller något eller fler av dessa fyra kriterier: människors tendens att delta i den rättsliga processen; Polisens förmåga att fullborda sitt yrke; Uppträdandet av parallella sociala strukturer; och närvaron av extremism, särskilt våldsam islamistisk extremism. De områden som uppfyller alla fyra kriterier blir stämplade som *särskilt utsatta* och om områden uppfyller ett eller delar av kriterierna stämplas de som utsatta. 2017, enligt en polisrapport fanns det 61 *utsatta områden* i landet varav 23 av dessa påstås vara *särskilt utsatta*. Den svenska polismyndigheten beskriver ett *utsatt område* och det karaktäriseras av låg socioekonomisk status och en hög siffra av invånare med utländsk härkomst. I denna typ av område har kriminella ett inflytande på det lokala samhället. Detta inflytande kan utspela sig både i direkta handlingar såsom hot och utpressningar eller genom indirekta handlingar offentliga våldshandlingar och offentliga narkotikaförsäljningar. Invånare i denna typ av område rapporteras uppleva en osäkerhet som i sin tur påverkar förtroendet för det svenska rättssystemet och den svenska lagen. Det här leder till att dessa personer inte har samma tendens till att anmäla brott. Inom de områden som hävdas vara *särskilt utsatta* har polisen svårigheter att utföra sina jobb, för lokala aktörer finns också en problematik då det är i princip omöjligt att bedriva sina företag ostört då kriminella härjar, skriver Åberg (2019). Polisen i Sverige upplever att tröskeln mot att använda sig av våld mot polisen har minskat under de senaste tio åren. Man kan se vissa exempel på detta genom ett antal bombningar mot den svenska polisens stationer och utanför hemmen hos poliser. Gäng har börjat använda sig av granater på ett vårdslöst sätt och oskyldiga barn har dött av explosioner (Åberg, 2019).

Åberg (2019) visar statistik framtaget av BRÅ som visar på dödligt våld är på sin väg ner sedan 1980-talet men samtidigt växer gängrelaterat dödligt våld, Skjutningar och granatsprängningar. 2018 var rekordår för Sverige när det gäller skjutningar med 44 döda. Enligt en rapport omfattas 15 244 personer inom organiserad brottslighet och vålds-extremistiska nätverk (Åberg, 2019). Dessa organisationer är till exempel motorcykelgäng som har störst andel anhängare men även andra kriminella nätverk, islamistisk extremism, vit maktgrupper, extremvänster rörelser och fotbollshuliganer. Brott har också blivit ett bekymmer för den svenska befolkningen. Ipso genomförde en enkät som visade att 50% av respondenterna oroade sig för brott och våld. Detta var unikt för ett land som Sverige (Åberg, 2019). I Peru var det 67%, Mexiko, 63%, Chile, 59% och Sydafrika, 59%. Dessa länder var de enda som visade sämre resultat än Sverige. I Brasilien

var de 47%, Indien, 38% och i USA, 29%. 17% av den svenska befolkningen tycker att lagar och regler är det viktigaste problemet med det svenska samhället (Åberg, 2019).

Gängkriminaliteten och skjutningarna har fått ett stort inflytande i *bilden av Sverige* vilket utmanar berättelsen om det fredliga och säkra Sverige. Polisen har det kämpigt, rekryteringen är tuff, lönenivån ligger lågt och den storskaliga administrativa omorganisationen har sina konsekvenser, det här sker samtidigt som polisen står inför tuffa växande utmaningar mot hänsynslösa brott (Åberg, 2019).

3.3 Segregation

Lindström (2019) skriver om ordet segregation som kommer från latinets *Segregatio* eller *Segrare* och betyder avskilja. Det är en process där människor och befolkningsgrupper skiljs ifrån varandra. Människor har segregerat ifrån varandra långt innan ordet segregation tillkom, fenomenet är alltså inte särskilt nytt, ett exempel är staden Babylon som för 3500 år sedan blev strikt uppdelad i både yttre och inre delar. Segregation är ett stort begrepp som innefattar mycket. Begreppet används nästan dagligen i media, politiken och i det vardagliga talet. Segregation är något som uppstår som en följd av sociala indelningar, och dessa indelningar pågår dagligen i olika delar av samhället. I nästan alla fall handlar det om boende, men de sociala uppdelningarna kan också handla om arbete, kön, skola, hbtq- frågor, ålder eller funktionshinder. Det finns ett annat ord som också används inom ramen för detta och det är social skiktning som betyder "en systematisk ojämlikhet mellan olika grupper av människor inom samma samhälle" (Lindström, 2019).

Segregation kan yttra sig på många olika sätt men som sagt så är boendefrågan en viktig grund för att förstå segregation. Hur man än vrider och vänder så finns det oftast kopplingar till olika former av platsperspektiv när man talar om segregation. Platsen där vi bor påverkar trygghetsaspekter, hälsoaspekter, livschanser, hur gamla vi förväntas bli, möjligheter till jobb, barnens möjligheter till utbildning. De flesta bor ju någonstans och adressen man har blir ofta en social stämpel som kan både höja upp dig som individ eller sänka dig och din identitet, skriver Lindström (2019).

4. Teoridel

4.1 Stigma

Studien omfattar unga män från ett segregerat område. För att tydligare studera ungdomarnas situation i studien i förhållande till sitt område så används begreppet stigma. Goffman (2020) skriver att grekerna skapade termen stigma för att beteckna kroppsliga tecken för att påpeka något ovanligt eller på något sätt att förolämpa i en person moraliska ställning. Tecken skars eller brändes in på kroppen i syfte för att upplysa om teckenbäraren var en slav, förbrytare eller förrädare. En befläckad person ansågs vara en rituellt oren person som man behövde undvika, särskilt på offentliga platser.

Vad innebär stigma som fenomen idag? Goffman (2020) menar att stigma i sak handlar om individers avsaknad av socialt erkännande till följd av att de inte kan möta de identitetsvärden som finns och satts upp inom samhället. Goffman (2020) har identifierat tre olika grupper av stigma. Den första handlar om de kroppsliga missbildningarna, dvs, visuella avvikelser på den fysiska kroppen. Den andra är ‘‘fläckar på den personliga karaktären’’ och den tredje innebär tillhörighet till gruppen, vilket kallas gruppstigma som innebär att man kan bli utstött eller socialt brännmärkt på grund av ens ras, religion och nation. Det här innebär att en individ kan bli utstött baserat på en rad av olika orsaker som har med ens kropp, karaktär och kategoritillhörighet. Att vara stigmatiserad innebär att man avviker på ett negativt sätt i förhållande till vad som anses vara normalt. Goffman (2020) menar att den sociala identiteten en spelar en stor roll i vardagliga relationer. Om en människa har ett särskilt annorlunda utseende eller särskilda egenskaper, gör det den personen avvikande från majoriteten. Individer löper risk att då bli stämplade vilket i sin tur härleder till att man blir utstötta av samhället.

Då stigma har använts som teoretiskt underlag för förståelsen i det rådande klimat som ungdomarna på ålidhems befinner sig i fann vi ett behov av att komplettera detta perspektiv med teorier om sociala band. Detta perspektiv kan skapa möjlighet till att fånga upp verkligheten från en annan infallsvinkel. Teorin om sociala band kan detaljerat beskriva och konkretisera orsakerna som leder ungdomar till att undvika ett engagemang inom brottsliga livsstilar utifrån ett perspektiv som fångar betydelsen av sociala förutsättningar.

4.2 Sociala band

Teorin om sociala band får stor relevans i denna studie då författarna undersöker ett bostadsområde och hur området i sig påverkar ungdomarna till att påbörja en kriminell livsstil. Teorin om sociala band växte fram och blev mer populär bland kriminologer runt 1970-80 talet. Även in på 2000-talet har teorin stort inflytande i många kriminologers tänkande (Sarnecki, 2014).

Relationer inom grupper, till vilka som individen tillhör kallas i Hirschi kontroll-teoretiska terminologi för *sociala band* (Sarnecki, 2014). Om individen erbjuds frihet från de sociala banden möjliggör det att individen kan begå brottsliga handlingar som ligger i dennes intresse, men som samtidigt strider mot de etablerade samhällsnormerna (Sarnecki, 2014). Hirschi har presenterat fyra element som anses vara basala för att en individ ska hindras från att begå brottsliga handlingar. Den första faktorn är centrerad kring anknytning där viktiga delar handlar om anknytning till konventionella personer/ aktivister, t. ex till skola, kamrater och föräldrar m.fl. Den andra faktorn är åtaganden där dessa åtaganden sker i förhållande till den konforma samhällsordningen, investeringar i konforma livsmål vilket exempelvis är arbete, utbildning och ett hederligt liv. Den tredje faktorn är delaktighet i konventionella aktiviteter, det vill säga ens engagemang i skola, arbete och föreningsaktiviteter. Den fjärde är faktorn kallas övertygelse där det handlar om samhällsordningens legitimitet vilket exempelvis är positiva attityder, skriver Sarnecki (2014).

Dessa ovan nämnda element är människans anknytning till det etablerade samhället som av rent naturliga skäl relaterade till varandra. Människor som har stark anknytning till de konventionella institutionerna tenderar att oftare satsa på att utbilda sig på högre nivå som i sin fortsättning leder till bättre arbeten. Sarnecki (2014) menar att om man motiverar dessa individer i tidig ålder i form av hårt skolarbete kommer det märkas av genom framgång senare i yrkeslivet, föreningslivet eller dylikt. Just dessa människor har även tendensen att förlita sig på den etablerade samhällsordning och även stödjer den helhjärtat, skriver Sarnecki (2014).

4.3 Kriminalitet som livsstil

Payne (2020) berättar om kriminalitet som livsstil. Han beskriver att den kriminella livsstilen kännetecknas av fyra huvudsakliga beteenden och dessa är Självförlåtelse, interpersonellt intrång, ansvarslöshet i de flesta aspekter av livet och normbrott som återspeglar ett bestående mönster av överträdelse. Payne (2020) beskriver även att det själva kriminella tänkandet är viktig för att upprätta den kriminella livsstilen då tankemönster för att stödja och förstärka sina kriminella beslut ska ske. Payne (2020) beskriver att forskare började använda termen *kriminell livsstil* runt 1977 där termen beskrivs som en signifikant social institution för en stor mängd individer som upplever att den legitima vägen till framgång är blockerad. Vidare beskrivs det att den kriminella livsstilen är mer lockande och önskvärd än de arbetsmöjligheter där särskild tidigare utbildning inte krävs där det även är lågavlönat samt att det inte finns någon potentiell möjlighet för framsteg.

Payne (2020) fortsätter med att beskriva det som avgör vilken av den brottsliga eller den icke-brottsliga riktningen i livet som man väljer att gå, bestäms av faktorer som bland annat, ens motivation och tidigare kriminell framgång. Payne (2020) menar att den kriminella livsstilen etableras när man antagit en stark kriminell anknytning och börjar visa ett avvikande beteende i sin identitet samt att rollkonflikter mellan den kriminella och icke-kriminella livsstilen upphör.

5. Resultat och Analys

Resultatet bygger på två teman, *Ungdomskriminalitet* och *Förebyggande arbete*. Under temat ungdomskriminalitet finns kategorierna *Ideal*, *Utanförskap* och *Gruppträck*. Under temat förebyggande arbete finns kategorierna *Segregation*, *Polisens närvaro och bemötande*, *Mottaglighet* och *Ungdomarnas förebilder*. Under kategorin *Ideal* har vi valt att ha underrubrikerna *Status* och *Sociala medier* (Se Bilaga 4).

5.1 Presentation av intervjupersoner

Alla intervjupersoner har blivit tilldelade fiktiva namn då intervjuerna är anonyma och ämnet som diskuteras kan vara känsligt. Alla intervjupersoner bor eller har bott största delen av sitt liv på Ålidhem. Deltagarna har olika typer av erfarenhet av kriminalitet. Personerna är i åldrarna 18–30 år och alla ungdomar är födda i Sverige men har utländsk bakgrund. Det är totalt 5 ungdomar som är intervjuade, Erik, Linus, Stefan, Filip och Özkan.

5.2 Ungdomskriminalitet

5.2.1 Ideal

Avsnittet ideal är nedbrutet i två underrubriker, *Status* och *Sociala medier*. Ideal beskriver respondenternas uppfattning om att det finns särskilda ideal på Ålidhem som skiljer sig från andra samhällsideal som finns inom majoritetssamhället. Det beskriver även hur det tar sig uttryck på olika sätt som bland annat exponering mot medier.

Status

Payne (2020) beskriver att forskare började använda termen *kriminell livsstil* runt 1977 där termen beskrivs som en signifikant social institution för en stor mängd individer som upplever att den legitima vägen till framgång är blockerad. Vidare beskrivs det att den kriminella livsstilen är mer lockande och önskvärd än de arbetsmöjligheter där särskild tidigare utbildning inte krävs där det även är lågavlönat samt att det inte finns någon potentiell möjlighet för framsteg.

Özkan

Asså har du vänner, det beror på vännerna. Har du vänner som är helt inne i kriminaliteten och fixa snabba cash o så. Shit kanske pengarna tar slut å du vänder dig till staten för hjälp så kommer ju hans omkrets säga *va äre för fjolla* o så så man tappar liksom status. Men jag skulle säga att ändå grabbarna som är härifrån Ålidhem det är ju liksom att asså jag sitter hellre på klossen och softar än att stå runt hörnet och beckna. Jag tackar gud över att jag inte gör de, förståu? Men vissa bryr sig inte om statusen längre asså det handlar om att de fastnar i de som jag sa tidigare asså det blir en drog.

Linus

Tidigare har jag vistas kring kriminalitet och jag har sett liksom vänner och bekanta som köper och säljer narkotika, många gånger vid fotbollsplanen och vid Ålidhem centrum. Jag har länge varit en fotbollskille och när jag har själv aktivt valde att avstå på grund av konsekvenser det kan innebära, men jag känner fortfarande att jag blir liksom reducerad asså förståu? till endast en fotbollskille som i vissa fall blir sedd som en fegis eller tönt. Jag kände mig liksom trygg så länge jag spelade fotboll men när jag slutade på grund av skador blev det helt plötsligt svårt att veta vart jag stod gällande min identitet. Jag hade inget att luta mig tillbaks mot och andra dörrar liksom öppnades i mitt liv, som snabba pengar genom drogförsäljning... Många vill bli bekräftade och populära bland folk och drogaffärer är en stor tillgång för att kunna efterlikna den man ser upp till.

Özkan

Märkeskläder, status. Säljer du den här drogen har du din polo tröja. Du får dina märkeskläder. Man tänker att man kan köpa hur mycket som helst. Man väljer den livsstilen, man kanske inte får tillräckligt i studiemedel för att finansiera. De blir som en drog. ...I höginkomsttagande områden skryter man med ödmjukhet och att vara givmild men tyvärr i förorten skryter man med en sportbil och fina märkeskläder, Blir ett beroende - gör de för leversbröd. Men sedan kan de gå långt att man har råd för sitt levebröd och sedan blir de märkeskläder sedan bilar osv.

Som respondenterna har nämnt har det visats sig att en stor faktor som bidrar till att man blir indragen in i den kriminella världen är jagande av status. Drogförsäljning fungerar som ett medel för att finansiera den ideala livsstilen som respondenterna upplever finns på Ålidhem. Respondenten Özkan uttrycker att den önskvärda livsstilen blir som en drog då pengar införskaffas på ett effektivt sätt. Den ideala livsstilen är dyr och ungdomarna kan inte förlita sig på studiemedel räcker till. Pengarna blir ett medel till att finansiera individens kriminella livsstil och statusjagande. Det har även visats sig att man kan bemötas av förnedrande kommentarer om man vill dra sig ur om man redan är kriminellt aktiv som att man bland annat är en ”fegis, som inte vågar köra” där köra syftar på att man kriminellt aktiv Linus nämnde att det var identiteten som fotbollsspelare som var anledning till att han hålls undan från kriminalitet och när han la ner fotbollen på grund av skador så påbörjades ett nytt identitetssökande. Utifrån Goffmans (2020) teori om stigma kan individen bli utstött på grund av påstådda brister i ens karaktär.

Sociala medier

Termen *sociala medier* var ett frekvent förekommande begrepp bland respondenterna i flera av de genomförda intervjuerna och det beskrevs att sociala medier har bidragande faktorer som gett upphov till inspiration av särskilda ideal bland ungdomar.

Linus

Dagens ungdomar upplever att det finns ett statusjagande av ett ideal som är mer tillgängligt i och med att det finns större tillgångar till exponering av sociala medier. När vi växte upp så var MTV kanaler det enda vi kunde se på och vi blev influerade av amerikansk kultur medan idag så finns applikationer som bland annat Tiktok och instagram tillgängligt som även är väldigt dominerande. Det har skapat utrymme till att man får välja mer vad man vill se och idag kan profiler i närområden och även i ditt egna land bli virala på ett sätt som inte fungerade förut. Vi använde bluetooth och skickade över mp3 låtar medan idag skickar vi direkt inlägg och länkar osv till varandra med fulla videoklipp. Nästan alla ungdomar har smartphones vilket vi inte hade när vi växte upp. Idag blir ungdomar i större utsträckning på exempelvis tiktok redan som barn exponerade för sexuellt och våldsbejakande innehåll. Som ungdom jag själv så använder jag mig av dessa applikationer och jag

märker redan där att det finns rådande problematik med att dessa innehåll är tillgängligt för någon som är betydligt mycket yngre än mig

Stefan

Sociala medier har förändrat allt. Musiken, man får höra folks historier om hur det är i Sverige, Man känner samma vi är orten här och vi är orten där Rinkeby. Svensk hiphop har påverkan, Man ser sig själv i bland annat artister från såna här områden. När N.W.A slog igenom i USA så influerade de ungdomar i förorter att bli rebelliska. Artisterna skapar rebelliska rörelser mot orättvisan. Man kastar samhällets ideal och gör pengar utan att behöva fråga någon. Kläder gick från Adidas och Nike till betydligt dyrare märken som Gucci å Philipp Plein. Utan kriminalitet är det svårt att få dessa kläder i denna ålder.

Filip

Fått stark påverkan, det som visas på sociala medier är knappt hälften. De finns större exponering genom sociala medier, idag är det normaliserat och möjligheter att tjäna pengar har skapats. Vi är mycket runt datorer och har våra telefoner. Ser folk med guldkedjor folk med cash osv.

Özkan

Vi ser allt i sociala medier, det är musiken, Instagram, Tiktok. Dom har Rolex klockor och Gucci kläder. Många artister med det här syns och de säljs intryck konstant...som kan vara svåra att möta upp bland ungdomar.

Respondenterna ovan uttrycker att sociala medier har bidragit till en förändring av *allt* där samhörighet av en gemenskap så kallad *orten* har bildats, där man kan se liknelser mellan områden som där man är och området som nämndes som exempel Rinkeby. Sociala medier har skapat ett större tryck av exponering av materiella saker där det som exempel nämndes "guldkedjor med cash". Likt den kringgående diskursen gällande exponering uttrycker respondenten Özkan att det *säljs intryck* genom sociala medier där det kan finnas svårigheter hos ungdomar och Linus beskriver att den teknologiska utvecklingen genom bland annat applikationer kring ungdomar idag har bidragit till en exponering av en värld av mer tillgänglighet med kriminalitet. Linus nämner även att man i större utsträckning exponeras för sexuellt och våldsbejakande innehåll redan som ungdom. Goffman (2020) menar att sociala identitet spelar en stor roll i ens vardagliga relationer. Individens löper risk att bli stämplad vilket i sin tur leder till att man blir utstött från samhället.

5.2.2 Utanförskap

Utifrån respondenternas utsagor var utanförskap var en tydlig faktor som bidrog till kriminalitet. Här nedan får man en inblick i hur respondenterna upplevde att utanförskap tog sig uttryck under deras uppväxt.

Özkan

När man träffas via skolor så märker man ju att det snackas, det är skumt men asså man hör ju ah nu kommer Ålidhemarna! Dom kriminella! Dom här är farliga! men asså vi är ju fan vanliga barn, som vem som helst. Tror du att jag är kriminell som 10 åring?

Stefan

Något i sin tidiga uppväxt märkte man i tidigt skede att man som var från Ålidhem så visste man var från ett område som var mindre bra. När man kom till ungdomen så märkte man på discon o träffa från andra områden så hör man hur vissa pratar med dig och de slänger överdrivna kommentarer om ens område. Yalla, shoo bror oskyldigt men skyldigt. Du är gangster va haha. Det kunde göra så att man undvek att säga att man var från Ålidhem, man berättade bara det om det var nödvändigt.

Özkan och Stefans utsaga kring utanförskapet och de förutfattade meningar som personer på andra områden har om Ålidhem var likartad. Att komma från Ålidhem har inneburit att man bemöts av andra som kommer från andra stadsdelar i Umeå med förlöjligande kommentarer. Detta har lett till att man själv byggt en medvetenhet av att Ålidhem är ett område som anses vara *mindre bra* av allmänheten i Umeå. Stefan uttryckte att det fanns tillfällen man undvek att utge att man var från Ålidhem på grund av det bemötandet man fick om man nämnde det. Båda respondenterna har uttryckt att utanförskapet blev påtagligt när kommentarer om med betoning att vara från Ålidhem förväxlades med att vara en farlig person.

Stefan

Positiva gemenskapen ger dig vänner för livet, de kan införa mycket gott. Många har byggt bra liv tillsammans, gemenskap man har en familj med varandra, känner sig älskad och omhändertagen. De negativa asså hur det är idag, den enda gemenskapen är idag att man dras in i destruktiva gemenskaper som är svåra att ta sig ut från. Man blir bekväm för man kan vara sig själv men du blir bekväm.

Erik

Asså dom som är härifrån orten... Det blir en fin samhörighet mellan oss, det blir som en familj. Men det negativa är att gemenskapen går åt fel håll. Det är jättebra att vi kan vara med varandra och skydda varandra men det är ju inte så bra då det går åt mot de kriminella hållet.

Stefan uttrycker att utanförskapet på Ålidhem finns och att den har bidragit till att man har en alternativ familj som bildats till följd av utanförskapet. Både Erik och Stefan uttrycker bland annat att man känner sig älskad och omhändertagen men det kommer med den konsekvensen att man befinner sig i en sammanslutning där destruktiva vanor etableras i samband med att man blir bekväm.

Som Stefan nämner så uppfattar de att det råder en växande normalisering av kriminalitet där många ungdomar antagit en kriminell identitet där att begå brottsliga handlingar som också har fått sig en lägre tröskel. Payne (2020) menar att den kriminella livsstilen etableras när man antagit en stark kriminell anknytning och börjar visa ett avvikande beteende i sin identitet samt att rollkonflikter mellan den kriminella och icke-kriminella livsstilen upphör. I bostadsområden där ungdomarna upplever ett utanförskap visar det sig i studien att ungdomarna bildar en samhörighet och en gemenskap. Stefan berättar att den gemenskapen som skapas kan vara positiv då man hamnar i en grupp som kan tillföra positiva egenskaper, vänner för livet och kärlek. Det finns dock en risk för gemenskapen att vinklas mot ett negativt håll. Individer dras in i destruktiva gemenskaper som blir svåra att ta sig ut ifrån. Erik uttrycker liknande tankar och berättar att samhörigheten man har på Ålidhem är fin och att det blir som en familj. Erik berättar även precis som Stefan att det negativa är att gemenskapen tenderar att leda individer till en kriminell livsstil. Sarnecki (2014) skriver att Hirschi presenterar fyra olika delar som anses vara viktiga för att en individ ska hindras från att begå kriminella handlingar. Anknytning är den första faktorn, viktiga personer till exempel lärare, kamrater eller föräldrar kan vara viktiga faktorer som leder ungdomarna bort från ett destruktivt beteende. I det här fallet blir kamraterna det motsatta, Ungdomarna i en grupp leder varandra mot den kriminella livsstilen istället för bort från den.

Filip

Ett företag, så sökte de ett jobb som heter online och ingen av vännerna fick jobb i början, var fler från Röbbäck som fick jobb men vi som gick på Thoren där flesta var från Ålidhem och Ersboda, vi fick jobb sist. Grov klasskillnad, vi kategoriseringar sist.

Filip berättar om en situation där han och andra ungdomar från Ålidhem hade sökt ett jobb men ingen av de sökande från området hade fått jobben till en början, enligt Filip blev ungdomar från bland annat Röbbäck prioriterade i ansökningsprocessen. Filip menar att han upplevde en tydlig klasskillnad där de från Ålidhem och Ersboda blev prioriterade längst ner på listan. Linus har likt Filip uttryckt att det finns vissa skillnader mellan de olika områdena i Umeå där det förekom olika behandlingar från föräldrarnas håll. Ungdomarna blev avrådade att vistas på Ålidhem på grund av en potentiell fara som man kunde utsättas för. Detta kunde Linus inte säga att han upplevde på andra områden. Det här kan bero på den negativa bild som präglar Ålidhem. I flera intervjuer berättas det att media skapar en orättvis bild av hur det egentligen ser ut. Özkan uttrycker att media ger Ålidhem en utmaning till de som bor på området att motbevisa media som överdriver allt som händer på området. Özkan har aldrig känt sig otrygg på området och tycker att det är väldigt tråkigt att området blir svartmålat då aktörer inte vill satsa på ett *farligt* område. Stefan upplever att bilden media framställer är orättvis bild av området. Ungdomar från andra områden får inte besöka fritidsgården på Ålidhem på grund av att föräldrarna tar till sig av medias framställning av området och avråder då sina barn från att vistas på det *farliga* området.

5.2.3 Gruppsyck

Det här avsnitt visar hur ens omgivning på olika sätt haft en påverkan på respondenterna. Utifrån respondenternas utsagor kan man konstatera att gruppsyck var en faktor som bidrog till ett indragande i kriminalitet.

Stefan

Det är i alla fall så det börjar. Ingen säljer sina första droger själv. Du säljer dina första droger, oftast med dina vänner eller så följer du bara med någon, men sen kan du göra skiten själv.

Özkan

Det är ju både och, du kanske har grabbar som du är uppvuxen med och ni väljer samma väg och bildar ett gäng senare och det här gänget blir starkt och ingen kan gå emot dom. Då kanske dom backar varandra och det är vi som styr och ställer liksom. Men sen finns de ju de som kör själv Och sköter sina affärer själv liksom. Så det är både och man hör ibland att de va han de va han och ibland hör man de va dom de va dom.

Stefan berättar att man sällan påbörjar en kriminell livsstil ensam. Om man har vänner som utövar kriminella handlingar, löper man risk att själv hamna i den kriminella livsstilen då dessa kriminella personer tar med sig sina laglydiga vänner när det begår brott och det här kan leda till att den laglydiga sedan blir den kriminella. Özkan beskriver det mer som att om en grupp har stark sammanslutning finns vissa svårigheter i att bryta upp gruppen. Gruppen kan även skapa regler som kan påverka samhället och individer i gruppen negativt. Hällsten et al. (2013) skriver att ens umgänge är en stor faktor för brottslighet. Ungdomar har en tendens att begå kriminella handlingar tillsammans med kamrater som i sig är en del av större kriminella sociala grupper.

5.3 Förebyggande arbete

5.3.1 Segregation

I avsnittet beskrivs hur respondenterna upplevde hur det är att komma från ett segregerat område, i intervjuerna ställdes även frågan om respondenterna upplevde om Ålidhem var ett segregerat område, vilket samtliga respondenter upplevde att det var. Till följd av detta svar ställdes frågor utifrån utgångspunkten att omständigheterna på Ålidhem som stadsdel i Umeå var ett segregerat område.

Stefan

Hur det är idag, den enda gemenskapen är idag att man dras in i destruktiva gemenskaper som är svåra att ta sig ut från. Man blir bekväm för man kan vara sig själv men du blir bekväm.

Filip

Det var mest liksom om man inte passade in någonstans du kan.. du kunde varit utanförskap, men jag, Ja alltså det fanns ju... alltså det fanns ju vissa gånger när man sökte jobb och sådär. Sa att man bodde på Ålidhem ... eh.. när man fick lite konstiga blickar oså.

Segregationen en faktor till att man drogs in en slags gemenskap, där man som individ kan vara sig själv och vara bekväm i den gemenskapen men denna gemenskap innebär att man hamnar i en grupp som inte accepterar att man har kontakt utanför gruppens krets och att ta emot hjälp utifrån är en stor tabu. Filip upplever att man kan få underliga blickar under arbetsintervjuer på grund av att man bor på Ålidhem. Filip känner ett utanförskap från personer på andra områden på grund av att han kallar Ålidhem för sitt hem.

Özkan

Asså som Ålidhemare har jag ju sett både positiva och negativa saker med det här. Det negativa är ju som vi pratade om tidigare, det är ett farligt område tror ju folk så de kan ju påverka din arbetsintervju om du säger att du kommer härifrån och sånt här saker. Dom prioriterar inte oss för att vi är farliga men vi är ju bäst! Asså vi har fett bra arbetsmoral *skrattar*.

Özkan upplever som tidigare respondent att en arbetsintervju kan bli påverkad negativt om personen i fråga får reda på att man kommer från Ålidhem då områdets ungdomar upplevs som *farliga*.

Goffman (2020) skriver om att stigma handlar om individens avsaknad av socialt erkännande eftersom de inte kan nå upp till de identitetskrav som finns inom samhället. Goffman (2020) berättar även om tre olika typer av stigman och en av dessa handlar om grupptillhörigheter och kallas för gruppstigman. Stefan nämner att man dras in i en slags gemenskap där man som individ kunde vara sig själv och vara bekväm i sig själv. Både Filip och Özkan upplever det som att man blir utstött på grund av ens grupptillhörighet under arbetsintervjuer eller dylikt. Det här tyder på en stigmatisering av att vara boende på Ålidhem. Lindström (2019) skriver att segregationen kan ta form på många olika sätt men oftast så kopplar man segregation till platsperspektiv och boende. Området du bor på kan påverka trygghetsaspekter, livschanser och möjligheter till jobb. Området som man bor på utlämnar en typ av social stämpel som kan vara positiv och höja upp dig som person i din identitet men den kan även vara det motsatta och sänka dig som i det här fallet. Ålidhems invånare får en stämpel som sänker deras identitet och det här kan man beakta under arbetsintervjuer eller dylikt som både Özkan och Filip berättar i sina utsagor.

5.3.2 Polisens närvaro och bemötande

Det här avsnitt handlar om hur respondenterna upplevde polisens närvaro på området samt deras bemötande gentemot lokala invånare. Här får man en inblick i hur polisen arbetar, vart de befinner sig mest och vilka attityder kring interaktioner respondenterna upplevt.

Filip

Ålidhem är det mycket poliser men vid andra områden där de finns mycket studenter så cirkulerar de inte lika många poliser, det bildas hat mot polisen och stor osäkerhet hos ungdomar. Folk väljer att inte gå ut. Händer inte i stan Sofiehem Röbäck, varför just Ålidhem? Vill röka vattenpipa på sommaren och polisen kommer och frågar vad har ni i den bara för att man är på Ålidhem. Händer inte på andra ställen. Finns inte så stor brottslighet men polisen närvarar ändå otroligt mycket. Är inte stort organiserad gängkriminalitet, inte mordhot, inte värsta skydden för att gå in i området.

Filip

Jag tror att polisen gör att så nyinflyttade börjar ställa sig frågan varför det cirkulerar mycket poliser på området och om det är ett kriminellt område.

Özkan

Polisen gör sitt jobb men ibland på fult sätt, kommer med två piketbussar och nyinflyttade blir oroliga om det kommer så mycket poliser. Går en promenad ser du en i närheten o de vill kolla läget men man känner sig utsatt just på området. De yngre förstår inte varför de är så mycket polisbilar men de har frågor varför det är polisbemanning. De kör in mot kvarter osv och sedan in mot centrum. Dåligt bemötande, på Teg så kör polisen kanske förbi nån gång på vägen men Ålidhem är det runt alla hörn exempelvis baksidan av skolan. Vi känner oss lite övervakade oavsett om vi är kriminella eller inte.

Respondenterna upplever närvaron av polisen på området är överdriven. Kriminaliteten i området når inte upp till den nivå som behöver den typen av polisiär närvaro. Respondenterna upplever att poliserna gör sitt jobb men att de har svårigheter i kommunikation med ungdomarna.

Linus

Jag upplever att det är lite smått pinsamt när jag ska ta någon till Ålidhem som exempelvis mina kusiner som inte bor i Umeå, de blir alltid förvånade över polisen närvaron på Ålidhem.. Även om det är lite smått skämtsamt så skojar de med mig om att mitt område är farligt och kriminellt, vilket jag känner som en stämpel på området när man pratar i generella termer.

Linus beskriver en känsla av att området blir stämplat som *kriminellt* eller *farligt*. Goffman (2020) menar på att individer löper större risker att bli stämplade om de har ett särskilt beteende eller egenskaper som är avvikande från majoriteten. I det här fallet är det själva området som blir stämplat som avvikande i och med en tro om att kriminaliteten ökar och har urartat på området. Denna tro grundar sig i polisen närvaron då personer som inte bor på Ålidhem associerar polisen med kriminalitet.

5.3.3 Mottaglighet

Det här avsnitt handlar om respondenternas upplevelse kring hur mottagligt Ålidhem är för kriminalitet. Det beskrivs bland annat att Ålidhem har en lägre tröskel för just kriminalitet bland ungdomar.

Erik

Asså lyssna, Ålidhem är som kvicksand bror. Om du går in dit så fastnar du bror. Men det är på gott och ont.

Erik uttrycker att Ålidhem är ett område som har en högre mottaglighet för kriminalitet och bidrar till att fler dras in i kriminalitet enklare i jämförelse med andra områden. Respondenten valde att uttrycka sig med termen *kvicksand* för att beskriva Ålidhems indragande tendenser för ungdomar i kriminalitet.

Stefan

Dom här yngre, det krävs bara att dom har kul. Dom måste få släppa ut sin energi. De behöver aktiveras men dom äldre de behöver dialoger. Det är nåt som saknas sen tidigare, fattaru? Dom behöver kunna öppna upp sig, dom behöver nåt tryggt stöd. Klossen är ett bra ställe, du kan gå dit, hänga, chilla, aktiveras och i och med det kan man öppna upp diskussionsämnen. Ge möjlighet att skapa gäng som är mer produktiva än destruktiva, de är öppna för mycket, frågan är vem som erbjuder vad.

Respondenterna uttryckte både att det finns behov att aktivera ungdomarna på området i något som fångar deras intresse, annars löper dessa risk att bli indragna inom destruktiva kretsar. Stefan uttryckte sig på sättet att 'ge möjlighet att skapa gäng som är mer produktiva än destruktiva, de är öppna för mycket, frågan är vem som erbjuder vad'. Sarnecki (2014) beskriver i teorin om sociala band att den tredje faktorn är delaktighet i konventionella aktiviteter, det vill säga ens engagemang i skola, arbete och föreningsaktivitet. Att skapa möjligheten för detta engagemang har absolut visats sig ha stor tyngd då respondenterna som Erik exempelvis har nämnt att i metaforisk stil att Ålidhem är som *kvicksand*. Det beskriver att Ålidhem är ett område där man enklare tenderar att dras in i kriminalitet.

5.3.4 Ungdomarnas förebilder

Det här avsnitt beskriver vikten av vilka slags förebilder som krävs på området för att undvika områdets uppmuntrande av destruktiva livsval och banor.

Filip

De.. de.. de.. det är det den kan alltså, har du någonstans att gå, du kan se en helt annan värld, en helt annan bild och.. och att dem människorna förstår dig på riktigt, då det finns chans alltså att va, shit vi gör ändå det här, det är knas, vad.. vad håller vi på med liksom, det finns en annan väg eh.. men de.. då måste det finnas en förebild som.. som både alltså, du.. du kan inte hämta typ Göran från arbetsförmedlingen förstår du vad jag menar, du måste ha någon som.. som folk kan se upp till. I... i.. förstår du vad jag menar i.. i själva de området, om du har någon stark individ som kan stå där och folk vet att okej den här shunon han.. han folk lyssnar på den här killen och ungdomar inspireras av den här killen, då ska man använda de alltså i ett sånt område.

Filip beskrev tyngden om att ha ledande gestalter i området som besitter lokala kännedom och har en relation till området själv. Som nämnt gällande mottaglighet har Ålidhem visat en tendens att man dras in enklare in i brottsligheten och som respondenten Filip har varit tydlig med är att betona vikten av att ha legitima ledare som på något sätt förstår ens situation. Ungdomarna som möts av de sociala insatserna får svårigheter att på ett adekvat sätt bemötas för fungerande effekt av åtgärderna.

Erik

Men dom har ingen motivation. Men finns det någon som visar att de går så kanske de vill ändra sin bild och sin bana. Men det måste finnas någon som pallar och vill ta tag i det. Dom behöver förebilder inifrån och inte någon som kommer utifrån. Några från området, inte bara en på tusen som lyckades utan flera från området, som säger till en att inte gå de dåliga vägarna, som något slags skyddsnet.

Respondenten Erik nämnde att man behöver några inifrån som kan finnas redan som indirekt agerar som skyddsnet. De viktiga är alltså att man aktiveras och får något produktivt att göra

vilket likt Sarnecki (2014) menar att det betyder för ändamål så engagerar sig dessa individer redan tidigt i form av hårt skolarbete som så småningom följer med en i yrkeslivet och ofta i föreningsliv eller dylikt. Just dessa människor har även tendensen att förlita sig på den etablerade samhällsordning och även stödjer den helhjärtat, skriver Sarnecki (2014). I fråga om att förlita sig på den etablerade samhällsordningen har respondenten Filip uttryckt att ”du kan inte hämta typ Göran från arbetsförmedlingen förstår du vad jag menar, du måste ha någon som.. som folk kan se upp till. ‘I... i.. förstår du vad jag menar i.. i själva de området” Där han ur en kritisk synvinkel poängterar hur viktigt det är vem det är för att man ska bilda tilltro för personerna som arbetar med områdena.

5.4 Sammanfattning av resultatet

I det här avsnittet kommer vi att ge en kort sammanfattning och helhetsbild av våra empiriska iakttagelser innan vi går över till att fördjupa vår analys av materialet.

5.4.1 Ungdomskriminalitet

Ungdomskriminella handlingar hos ungdomar kan inledas på många olika sätt. Respondenterna berättar om ett antal olika faktorer och den främsta anledningen var *status*. Materiella ting och inflytande från kompiggång var även två stora faktorer som fick ungdomar att påbörja en kriminell livsstil.

Status är något som många vill uppnå på Ålidhem. Stefan, Filip, Linus och Özkan pratar om sociala medier som ett verktyg för att skapa sig själv en så kallad *status*. Många av ungdomarna som bor på Ålidhem påverkas av all information de får från sociala medier. Det är otroligt mycket ideal som skapas. Status kan även handla om ditt så kallade *gäng*. Özkan pratar till exempel om att det finns en negativ bild av personer som ägnar sig åt kriminella handlingar men som vill ta sig ut från den kriminella livsstilen och få hjälp. Statusen som personen har på området sjunker då man är i behov av hjälp.

Stefan nämner i sin intervju att självuppfyllande profetia är en faktor. När Ålidhems ungdomar stöter på andra områdens ungdomar får Ålidhems ungdomarna kommentarer med förutfattade meningar och uttryck som speglar en livsstil som ingen i den åldern skulle leva. En av faktorerna till ungdomskriminaliteten är självuppfyllande profetia, om man blir kallad för något nog länge kommer man själv se sig som det man har blivit kallad för. Ungdomarna blir sedda som kriminella och kallade för kriminella redan vid väldigt tidig ålder och Stefan menar på att dessa ungdomar till slut ser sig själva som kriminella även om de inte ens har gjort något fel.

5.4.2 Förebyggande arbetet

Sammanfattningsvis kan man konstatera att den delade uppfattningen av alla respondenter är att det förebyggande arbetet har brustit på Ålidhem och att kommunen har delegerat arbetet till fel personer. Det framkommer bland respondenterna att de hellre föredrar att se människor från närområdet med lokalkännedom, jobba med ungdomarna. Dessa personer bör få utökade resurser i arbetet för ett förebyggande av en brottsutveckling. Polisen är något som alla respondenter nämner rätt frekvent. Filip tycker att kriminaliteten inte är nog extrem för en sådan stor mängd av poliser på området. Özkan anser att polisen gör sitt jobb men att man inte ser annat än poliser på området vilket skrämmer bort folk från att bo där. Erik beskriver Ålidhem som kvicksand. "Om du går in dit så fastnar du" med det här menar Erik att Ålidhem har en större mottaglighet och större tendens att dra in personer till kriminalitet än vad andra områden har.

Ålidhems ungdomar behöver förebilder och ledargestalter som de kan relatera till. I nuläget finns inte dessa förebilder som kan skapa aktiviteter som intresserar ungdomarna. Det slutar med att ungdomarna blir rastlösa och hittar på egna alternativa aktiviteter som kan innebära att ungdomarna begår brott.

6. Diskussion och slutsatser

Ålidhem är inte ett utsatt område då området inte uppfyller något av de krav som ställs för att kallas för *utsatt*. Åberg (2019) skriver att 2017 konstaterades 61 utsatta områden i Sverige varav 23 av dessa var *särskilt utsatta*. Ålidhem var inte en del av dessa men respondenterna upplever att personer som inte bor på Ålidhem ser Ålidhem som ett utsatt område. Respondenterna själva upplever inte Ålidhem som ett *utsatt* eller *farligt* område. Ungdomarnas syn på utvecklingen av ungdomskriminaliteten är blandad. En del av respondenterna upplever en ökad ungdomskriminalitet medan en del upplever att media överdriver utvecklingen.

6.1 Orsaker

Det finns en mängd olika orsaker som man kan spekulera och fundera kring anledningen till att ungdomskriminaliteten är större på Ålidhem än på andra områden. De utvalda respondenterna som intervjuats i studien uttrycker att de orsaker som bidrar till brottsutvecklingen bland ungdomar på Ålidhem är särskilda ideal, statusjagande, sociala medier, utanförskap och gruppträck. Många ungdomar på Ålidhem får en bild av ett ideal som är ekonomiskt svårt att nå upp till vilket leder till att man söker sig till ett effektivt sätt för ett finansierat av livsstilen.

Sociala medier har enligt respondenterna varit en bidragande faktor till samhörigheten och normerna som finns inom så kallade *orten*. Ungdomarna upplever att man som Ålidhemare blir utpekad som farlig eller liknande från människor som bor på andra områden i Umeå vilket tyder på ett utanförskap och det här leder till en självuppfyllande profetia där ungdomarna ser sig själva som farliga och kriminella från tidig ålder och sedan accepterar den rollen i livet. Respondenterna berättar att kriminaliteten oftast sker i grupp. Ungdomarna berättar att ingen

gör sin första kriminella handling ensam, det börjar med att man följer med någon och det kan sedan leda till att man sköter sina kriminella handlingar ensam men grupptrycket är en bidragande faktor till en uppstart på ungdomskriminaliteten.

6.2 Förebyggande arbetet

Efter genomförandet av denna studie visade det sig att respondenterna upplevde att en viktig skyddsfaktor var de äldre gestalter som är uppvuxna på området. Ungdomarna spenderar helst sin tid på områden där de äldre ungdomarna är. Samtliga respondenter uttryckte att de upplevde att Ålidhem var ett område som var segregerat till viss grad i förhållande till andra stadsdelar i Umeå. De flesta respondenterna uttrycker att de sociala insatser inte har fått önskad effekt då det drivs av individer som saknar relation till området. Utifrån vad respondenterna angav kan det konstateras att Ålidhem är ett område med tendens att ha större mottaglighet för kriminalitet och det i synnerhet ses upp till förebilder som associeras med någon form av brottslighet. Det har även nämnts även att Ålidhem har blivit ett område där kriminella samlas och möts som kommer utifrån området. Enligt respondenterna delas denna uppfattning av polisen och de upplever att det finns en hög samt överdriven polisbemanning på området. Polisen närmast var något som flitigt diskuteras från respondenternas håll, det nämndes bland annat att den var överdriven, väckte otrygghet bland nyinflyttade och gjorde så att man kände sig övervakad på området.

6.3 Avslutande diskussion

Utifrån vad respondenterna har uppgett anser vi att det hade varit klokt och nyttigt för området om det kunde riktas större andelar av resurser till de lokala aktörer som har större inflytande och hos ungdomar och starkare mandat på området. Tjänstepersoner inom kommunen behöver inkluderas, trots en viss rådande byråkrati inom staten är det viktigt att öka inflytande redan från gräsrotsnivå. Ett större ansvar bland politiker behöver utkrävas då politiska beslut ligger till grund för ändringar som kan ha stor påverkan i områden som på Ålidhem. Fortsätt med satsningar, för dialoger kring eventuella nedstängningar av vissa projekt. Det har exempelvis framkommit att ungdomar på området vill tjäna pengar, därför kan det vara en potentiell lösning att få ut dessa ungdomar på arbetsmarknaden på något sätt för att ge dem en möjlighet att tjäna pengar samt att de får förståelse för vikten av en *vit* inkomst. Det har även nämnts att det saknas engagemang kring mötesplatser som den symboliska fotbollsplanen på Ålidhem har fungerat som. Det kan vara till nytta att göra satsningar som bland annat att renovera fotbollsplanen då det väckts väldigt mycket missnöje från ungdomarnas sida att den är sliten och upplevs kännas att vara obeaktad från kommunens sida. Känslan av marginalisering och exkludering är ingenting nytt på området och det var påtagligt i respondenternas utsagor, spä inte på mer av detta, skapa möjlighet att få påverka, visa och bevisa att rösten är ett fungerande medel för att få igenom sin vilja i ett demokratiskt land oavsett vilket socioekonomiskt område eller familjär bakgrund du kommer ifrån. Spegla lovord in i handling istället för konstanta upprepande av mantran. Denna kritik är förmodligen inte häpnadsväckande, men mer kanske ett kvitto på att samma problematik uppstår att de önskade resultaten inte har åstadkommit samt att parallella samhällsutvecklingar tar fart så länge de förbises.

Kommunens signaler är något några av respondenterna känner är tydliga och ett mottas som ett bevis av att Ålidhem är ett område som det inte satsas nog på.

I frågor kring polisnärvaron som haft som relevans utifrån intervjuerna har vi kommit fram till att det råder en komplicerad problematik kring deras arbete i området då det är påverkat starkt av politiken och vi anser att vi saknar kunskap kring effektiva arbetsätt från polisens håll samt hur de kan samverka med aktörer från området. Vi kan därför inte ge några konkreta förslag kring polisens arbete men vi rekommenderar att man för inkluderande dialoger mellan de som vistas på området, polisverksamhet och tredje part för att hitta gemensamma planer och lösningar av vad som anses problematiskt samt vilka vägar man kan gå för att mötas.

7. Metoddiskussion

Det var en utmaning att komma i kontakt med ungdomar som har kännedom och erfarenhet av områdets utveckling. Det uppfattades vara känsligt för vissa att ställa upp på. En del av ungdomarna som kontaktades till en början valde att avböja förfrågan då de upplevde att det fanns mer att förlora än att vinna på att delta. Det fanns misstankar kring att studien kunde exponera deras kriminella handlingar i det förflutna, vilket möttes med motfrågor som ‘‘vilka jobbar ni för?’’. En annan aspekt skribenterna upplevde var att alla inte var bekväma med att identifiera sig själv som tidigare kriminell, särskilt de som hade lämnat livsstilen för en lång tid sedan. Det uppfattades vara väldigt intressant då det signalerar viss misstro hos de tillfrågade på grund av antaganden i relation till tidigare erfarenheter.

Sedan upplevde skribenterna att studien många gånger var alldeles för bred och att ytterligare avgränsning behövdes. Vilka skribenterna fick kontakt med har även betydelse i detta då skribenterna hade räknat med att få kontakt med någon områdespolis vilket skribenterna inte lyckades med. Skribenterna fick iallafall kontakt med BRÅ som kunde ge en bredare nyans i det förebyggande arbetet och den aktuella situationen på området Ålidhem och områden med liknande karaktär som Ersboda och Mariehem.

Hade skribenterna fått möjlighet till att få kontakt med en områdespolis hade studiens utfall kunnat bli annorlunda och skapa ett perspektiv på dynamiken av de som aktivt arbetar och befinner sig på Ålidhem i samband med de som befinner sig på den andra sidan av detta.

Det var fördelaktigt med att skribenterna var bekanta med respondenterna då skribenterna kunde ta sin tid för att få noggranna och utförliga svar. Det skapade förutsättning för att skribenterna kunde vara mycket detaljerade men samtidigt fanns det risk att nackdelar som att information som var viktig kunde undanhållas för att personerna inte vill avslöja allt för personer man sedan kommer träffa i framtiden. Det kan möjligtvis förändra bilden av personen man känner. Det kan finnas information som kan avslöjas som då på något sätt kommer fram till fel personer kan ställa till det ordentligt för dem.

För att öka trovärdigheten i denna studie har det använts respondentvalidering där respondenterna fick ta del av det transkriberade samt analyserade materialet som deras respons var inkluderad i. Detta skedde genom att materialet e-mailades till dem samt att vi gick igenom det via röstsamtal på zoom/ messenger. De fick läsa igenom transkriberingen och resultat/ analysdelen där deras citat har använts, detta skapar utrymme för att säkerställa objektivitet i arbetet. Trots (2010) hävdar att man alltid ska låta respondenterna ta del av det transkriberade materialet man insamlat från dem så de kan bekräfta att intervjuerna tolkats korrekt som sedan i sin tur skapar en utgångspunkt i sin grund för ett genomförande av en korrekt analys.

Båda som genomfört studien är uppväxta i segregerade områden vilket bidrar med en viss förförståelse kring ungdomskriminalitet och området Ålidhem. Simon speciellt är uppvuxen på Ålidhem och båda är uppvuxna med många ungdomar som har hamnat på kriminell bana, det här kan även ha påverkan på studiens riktning. Skribenterna formade frågeställningarna utifrån förutsättningen att de hade en viss förförståelse och gav skribenterna fördelen att det fanns en viss förståelse för respondenternas utsagor när insamlingen av material genomfördes. Bryman (2018) menar dock att det förförståelsen kan bli till ens nackdel då man kan besitta förutfattade meningar om ämnet.

I studien användes semistrukturerade intervjuer. Det fanns en del förbestämda frågor som ”Vad anser du är en kriminell livsstil?” Detta medförde ingenting till resultatet då syftet inte var att jämföra definitioner eller termer. Det märktes även att många svar i intervjuerna kunde komma överlappa andra frågor som skulle ställas eller hade ställts, så det brukade skribenterna i regel hantera med att ställa följdfrågor som var relaterade till frågor som respondenternas svar låg närmast.

Under studiens lopp uppkom insikten att metoden både hade fördelar och nackdelar men det fanns inte något mål med att finna generaliserbara slutresultat. Skribenterna syftade mer på att finna hur unga män från Ålidhem resonerade kring kriminalitet i området och hur de upplever de förebyggande insatserna i förhållande till vad kommunen gör.

8. Referenslista

Artiklar

Damm, A. P., & Dustmann, C. (2014). Does Growing Up in a High Crime Neighborhood Affect Youth Criminal Behavior? *The American Economic Review*, 104(6), 1806–1832.

Hällsten, M., Szulkin, R., & Sarnecki, J. (2013). Crime as a Price of Inequality? The Gap in Registered Crime between Childhood Immigrants, Children of Immigrants and Children of Native Swedes. *British Journal of Criminology*, 53(3), 456–481.

Payne, J., & Roffey, N. (2020). Youth crime as a “way of life”? Prevalence and criminal career correlates among a sample of juvenile detainees in Australia. *Australian & New Zealand Journal of Criminology*, 53(4), 460–476.

Åberg, J. (2019). Is There a State Crisis in Sweden? *Society* (New Brunswick), 56(1), 23–30.

Böcker

Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (Upplaga 3). Liber.

Edling, C., & Liljeros, F. (2016). *Ett delat samhälle: makt, intersektionalitet och social skiktning* (2. rev. och utök. uppl.). Liber.

Goffman, Erving (2020). *Stigma: den avvikandes roll och identitet*. 5. uppl. Studentlitteratur.

Lindström, J. (2019). *Segregation* (Första upplagan). Liber.

Molander, J. (2003). *Vetenskapsteoretiska grunder: historia och begrepp*. Studentlitteratur

Sarnecki, J. (2014). *Introduktion till kriminologi 1 Brottslighetens omfattning, karaktär och orsaker*. Studentlitteratur.

Trost, J. (2010). *Kvalitativa intervjuer*. Studentlitteratur AB

Rapporter

Barnombudsmannen. (2018). *Utanförskap, våld och kärlek till orten. Barns röster om att växa upp i utsatta kommuner och förorter*. ÅTTA.45. ISBN 978-91-87448-94-2
<https://www.barnombudsmannen.se/globalassets/dokument-for-nedladdning/publikationer/ar2018.pdf>

Hanberger, A. (2020). *Umeå växer tryggt och säkert. hur satsningen är tänkt att fungera, utsikterna att lyckas och hur den kan utvecklas*. Umeå Centre for Evaluation Research. ISBN 978-91-7855-297-9.

https://www.bra.se/download/18.7d27ebd916ea64de53065f47/1593757987676/2020_0311_Ume%C3%A5%20v%C3%A4xer%20tryggt%20och%20s%C3%A4kert.pdf

Webbsidor

Gudmundsson. P. (28 oktober 2014). *55 "no go"-zoner i Sverige*. Svenska dagbladet.

<https://www.svd.se/55-no-go-zoner-i-sverige>

Liljeström. E. (3 september 2020). *Samverkansarbete för trygghet startad på Ålidhem*. SVT Nyheter.

<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/vasterbotten/samverkar-for-trygghet-pa-alidhem>

Persson, I. (26 maj 2021). *Sveriges dödsckjutningar i topp i Europa*. SVT Nyheter.

<https://www.svt.se/nyheter/inrikes/bra-presenterar-studie-om-dodliga-skjutningar>

Polismyndigheten. (18 juni 2020) *Fasta bevakningskameror i Umeå*.

<https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2020/juni/fasta-bevakningskameror-i-umea/>

Slangopedia. (2021) *Sökta ord: Orten, Cash/Para, Beckna, Yani, Ädi*

<http://www.slangopedia.se/>

Stålhös, J. (28 december 2018) *Negativ utveckling – ser ökad oro på Ålidhem i Umeå*. Sveriges radio.

<https://sverigesradio.se/artikel/7117859>

Umeå Kommun. (9 juni 2021) *Umebrå, brotts- och drogförebyggande rådet*.

<https://www.umea.se/kommunochpolitik/organisation/radgivandeorgan/umebrabrottsochdrogf orebygganderadet.4.27a2de8b172da059ace2e81.html>

Ågren. A. & Göttfert. J. (8 mars 2020). *Stoppa ungdomskriminaliteten*. Folkbladet.

<https://www.folkbladet.nu/2020-03-08/stoppa-ungdomskriminaliteten>

Ålidhem. (2021) *Ålidhems historia*.

<https://alidhem.se/historia/>

Bilaga 1 Intervjuguide

Bakgrund

1. Vad är din ålder och ditt kön?
2. Vilket område bor du på?
3. Vilket typ av boende bor du i?
4. Vad är din nuvarande sysselsättning?
4. Hur ser din fritid ut?
5. Vad är din kulturella/ etniska bakgrund?

Tema 1. Ungdomskriminalitet

6. Vad innebär en kriminell livsstil för dig?
7. Hur ser du på ungdomskriminaliteten i Umeå och Ålidhem?
8. Har ungdomskriminaliteten påverkat dig på något sätt? och i så fall hur?
9. Hur tycker du att media framställer ungdomskriminaliteten?
10. Vid brott, sker det individuellt eller i grupp?
11. Vilka faktorer tror du drar in en i kriminalitet?

Tema 2. Segregation

12. Vad innebär segregation som term för dig? - Vart märks det som mest?
13. Beskriv några positiva/negativa aspekter med utfall av segregation som resultat.

Tema 3. Förebyggande arbetet

15. Finns det en "status-förlust" i och med att ta hjälp från samhället, via socialt stöd?
16. Funkar sociala insatser bättre på yngre eller äldre ungdomar?
17. Är sociala insatser förebyggande insatser eller åtgärder i efterhand?
18. Hur uppfattar du polisens arbete på området?

Bilaga 2 Informationsbrev

Hej, vi är två studenter som heter Abed Alturk och Simon Gebreziabher och vi studerar på socionomutbildningen! Vi undrar ifall du skulle vilja delta i en studie kring ungdomskriminalitet i Umeå?

Just nu skriver vi ett examensarbete om ungdomskriminaliteten i Umeå och mer specifikt på Ålidhem. Syftet med studien är att undersöka hur ungdomskriminalitetens bakomliggande orsaker på Ålidhem i Umeå och hur ungdomarna på området uppfattar det förebyggande arbetet.

Vi önskar att få genomföra 5 intervjuer med ungdomar i åldrarna 18-30 år. Intervjun är beräknad att ta ca 60 minuter. Du som respondent får självklart ett fiktivt namn i studien för att inte din identitet skall röjas. Obehörig kommer inte att få ta del av information som skulle röja din identitet. Ditt deltagande är självklart frivilligt och du kan välja att avbryta intervjun när du vill.

Vi kommer att ställa några frågor till dig angående dina upplevelser kring ungdomskriminaliteten samt kring det förebyggande arbetet. Vi har förberett frågor sedan tidigare men vi kommer troligtvis ställa någon följdfråga utifrån svaren.

Vi ser fram emot ditt svar och hoppas verkligen att du skulle vilja delta i vår studie. Om du väljer att delta i studien kommer vi att kontakta dig angående mer information.

Om det uppstår frågor kan du alltid kontakta oss!

Abed Alturk

Tel: 073-0587133

E-mail: abal0031@ad.umu.se

Simon Gebreziabher

Tel:070-2501305

E-mail: sige0008@ad.umu.se

Bilaga 3 Kodningsschema

Meningsbärande enhet	Kod	Kategori	Tema
<p>“Märkeskläder, status. Säljer du den här drogen har du din polo tröja. Du får dina märkeskläder. Man tänker att man kan köpa hur mycket som helst. Man väljer den livsstilen, man kanske inte får tillräckligt i studiemedel för att finansiera. De blir som en drog. “...I höginkomsttagande områden skryter man med ödmjukhet och att vara givmild men tyvärr i förorten skryter man med en sportbil och fina märkeskläder, Blir ett beroende - gör de för leversbröd. Men sedan kan de gå långt att man har råd för sitt levebröd och sedan blir de märkeskläder sedan bilar osv.”</p>	status fastnar	Ideal	Orsaker till kriminalitet
<p>“När man träffas via skolor så märker man ju att det snackas, det är skumt men asså man hör ju ”ah nu kommer ålidhemarna! Dom kriminella! Domhär är farliga!” men asså vi är ju fan en vanliga barn som vem som helst. Troru att jag är kriminell som 10 åring? Asså what the f*ck. Men jag vet faktiskt inte varför det har blivit så. Men man anses ju som stor å tuff om man är härifrån liksom. Det kanske beror just på de att området är typ svartmålat och därför kanske dom tror att vi kommer från farliga områden.”</p>	Svartmålat, Stigma	Utanförskap	Orsaker till kriminalitet
<p>“Det är i alla fall så det börjar. Ingen säljer sina första droger själv. du säljer dina första droger, oftast med dina vänner eller så följer du bara med någon. men sen kan du göra skiten själv.”</p>	vänner, grupper.	Gruppträck	Orsaker till kriminalitet
<p>“Hur det är idag, den enda gemenskapen är idag att man dras in i destruktiva gemenskaper som är svåra att ta sig ut från. Man blir bekväm för man kan vara sig själv men du blir bekväm.”</p>	Samhörighet, bekvämlighet	Segregation	Förebyggande arbete

<p>“Ålidhem är det mycket poliser men vid andra områden där de finns mycket studenter så cirkulerar de inte lika många poliser, det bildas hat mot polisen och stor osäkerhet hos ungdomar. Folk väljer att inte gå ut. Händer inte i stan sofiehem röback, varför just ålidhem. Vill röka vattenpipa på sommaren och polisen kommer och frågar vad har ni i den bara för att man är på ålidhem händer inte på andra ställen. Finns inte så stor brottslighet men polisen närvarar ändå otroligt mycket. Är inte stort organiserad gängkriminalitet, inte mordhot, inte värsta skydden för att gå in i området.”</p>	<p>mycket poliser hat mot poliser överdriven polisnärvaro</p>	<p>Polisens närvaro och bemötande</p>	<p>Förebyggande arbete</p>
<p>“Asså lyssna, Ålidhem är som kvicksand bror. Om du går in dit så fastnar du bror. Men det är på gott och ont.”</p>	<p>Kvicksand, Fastnar, Gott och ont.</p>	<p>Mottaglighet</p>	<p>Förebyggande arbete</p>
<p>“Det är bra förebilder som saknas på Ålidhem. Det är tråkigt och en besvikelse på oss äldre som inte har tagit ansvar. det är en viktig roll eftersom när vi va små så hade vi dom förebilderna. man kan egentligen inte kräva det från någon men det behövs, fattaru??”</p>	<p>avsaknad av förebilder, roller, krav</p>	<p>Ungdomarnas förebilder</p>	<p>Förebyggande arbete</p>

Bilaga 4 Teman, kategorier och underrubriker

Tema	Ungdomskriminalitet	Förebyggande arbete
Kategori	Ideal, Utanförskap, Gruppsyck	Segregation, Polisens närvaro och bemötande, Mottaglighet, Ungdomarnas förebilder
Underkategori	Status, Sociala medier	